

Asia: VN/12741/2022

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sosiaali- ja terveysministeriö on valmistellut luonnoksen hallituksen esitykseksi, jonka mukaan eräät covid-19-epidemian leviämisen ehkäisemiseksi säädetyt ja tartuntatautilaissa 30.6.2022 saakka voimassaolleet pykälät otettaisiin uudelleen tartuntatautilakiin loppuvuoden 2022 epidemiatilanteen heikkenemisen varalta. Rajoittavan sääntelyn soveltamiskynnystä ehdotetaan muutettavaksi siten, että jatkossa rajoituksilla ei pyritäisi ehkäisemään covid-19-taudin leviämistä vaan covid-19-taudista aiheutuvaa vakavaa terveydenhuollon ylikuormittumista.

Kuten virasto on jo huhtikuussa 2022 pykälien voimassaolon jatkamisesta antamassaan lausunnossa todennut, virasto ei pidä liikenteen osalta väliaikaisten pykälien voimassaolon jatkamista välttämättömänä tai merkityksellistä lisäarvoa tuottavana tartuntojen leviämisen estämisen kannalta, eikä siten myöskään vakavan terveydenhuollon ylikuormittumisen ehkäisemiseksi. Liikenteen toimijat huomioivat hygieniavaatimukset, antavat matkustajille ohjeita sekä ohjaavat heidän liikkumistaan jo senkin takia, että matkustajat kokisivat voivansa turvallisesti käyttää näitä liikenteen palveluja. Näin toimimalla he vastaavat asiakasodotuksiin sekä luovat hyviä matkustajakokemuksia. Tämän lisäksi tartuntataudin torjuntatoimet ovat myös työsuojelullisia toimia. Kansainvälisessä liikenteessä toimivilla toimijoilla on sovellettavana uusia kansainvälisiä käytäntöjä ja kansainvälisiä protokollia, jotka ohjaavat toimijoiden toimintaa saman suuntaisesti kuin nämä väliaikaiset pykälät senkin jälkeen, kun pykälät eivät ole enää voimassa. Toimijoille asetetun suunnitelmien laatimisvelvollisuuden osalta (58 h §) virasto viittaa liikenteen lainsäädäntöön jo sisältyviin vaatimuksiin suunnitelmista, jotka edellytetään normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumiseksi. Näin ollen henkilöliikenteen osalta ehdotuksen tavoitteet saavutetaan jo voimassa olevalla liikenteen lainsäädännöllä, eikä pykälä ole tarpeen näin ollen palauttaa tartuntatautilakiin.

Jos kuitenkin hallituksen esitys päädyttäisiin antamaan, virasto esittää seuraavat huomiot:

Viranomaisvaikutuksia koskevassa 4.4 kohdassa sivuilla 20 - 21 ei Liikenne- ja viestintävirastoa mainita lainkaan, vaikka virastolla on ehdotukseen sisältyviä tehtäviä. Virasto on aiemmassa lausunnossaan kiinnittänyt huomiota siihen, että tartuntatautilain mukaiset toimet ovat merkittäväällä tavalla kuormittaneet virastoa ilman, että se on saanut näihin tehtäviin mitään lisäresursseja. Vaikkakin tässä ehdotuksessa on käytännössä kyse jo olemassa olleiden pykälien soveltamisen jatkumisesta ja virasto on jo pykälien aiemman voimassaolon aikana ennättänyt luoda toimintamallit ja ohjeistuksen niiden soveltamisesta, on pykälien voimassa olon jatkamisella kuitenkin jonkin verran resurssivaikutuksia, ja tämä olisi esityksessä myös tuotava esille.

Hallituksen esityksen pääasiallisia vaikutuksia kuvaavassa 4.2 kohdassa sivulla 14 viitataan henkilöliikennettä koskevaan 58 e §:ään. Viraston käsityksen mukaan samassa yhteydessä voisi viitata myös henkilöliikenteeseen liittyvään 58 c §:n 6 momenttiin sekä suunnitelmia koskevan 58 h §:n 2 momenttiin. Vaikutusarvio on näiden kaikkien osalta sama.

Hallituksen esitysluonnoksen 58 h §:n säännöskohtaisissa perusteluissa viitataan liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 18 a §:ään. Tämän pykälän voimassaolo on kuitenkin päättynyt jo 31.12.2021. Itse pykäläehdotuksessa mainittuun 18 a §:ään ei viitata.

Toimituksellisenä huomiona Liikenne- ja viestintävirasto toteaisi vielä, että vaikka viraston oheisnimi "Traficom" on yleisessä käytössä, ei se kuitenkaan ole osa viraston virallista nimeä, joten hallituksen esityksissä ja lainsäädännössä sitä ei ole käytetty.

Metsälampi Susanna
Liikenne- ja viestintävirasto